



**R. P. Georgii De Rhodes Avenionensis, È Societate Iesv,
Philosophia Peripatetica, Ad Veram Aristotelis Mentem**

Rhodes, Georges de

Lvgdvni, 1671

Sect. iv. De organo potentiæ audituæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95638](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95638)

Quæst. IV. Sect. IV. de Organo auditus. 481

in contrarium fiat echo : ergo incredibile est fieri echo semper per reflexionem soni realis, quem tamen fateor posse aliquando reflecti, si aer elisus moueatur ad corpus concavum, ibique pilæ instar reflectatur.

Solutio prima dubit. Ad primam respondeo negatam nuper esse circulare illam commotionem aeris, quæ semper sonus vnus alium producat. Cur autem medio illo tempore inter sonum directum, & echo nullus audiatur sonus, data est ratio eo loco.

Solutio secunda. Ad secundam respondeo, verum esse quod in echo vtpotimum non audiuntur nisi extremæ voces, quod varias ob causas contingit; præcipua causa est, quia sonus licet non sit ens successiuum, tamen semper secundum aliquid sui continuè dilabitur, idè quæ tunc fit reflexio, quia sonus priorum vocum iam perit manente adhuc sono vltimarum, quæ propterea audiuntur. Contingit tamen aliquando vt in echo integri reddantur soni, quando corpus reflectens in excellenti gradu habet conditiones requisitas ad echo. Hinc enim fit, vt statim aer ex ore pulsus reflit ad nos antequam perierit, & ita secundus, tertius, alique consequentes, qui reflectuntur eodem ordine quo fuerunt producti; idè prius audimus primum, postea secundum; quia prius prius reflectitur, postea secundus.

Solutio tertia. Ad tertiam respondeo, rationem cur in echo sonus non representetur in loco in quo est factus, esse quia primò sonus ille non est amplius in eo loco, in quo factus primò est, sed prope locum ipsius echo. Deinde species reflexæ representant rem in alio loco quàm de facto sit, vt patet in speculo.

Echonom miracula. Ex quibus non est difficile colligere, cur aliquando eadem echo eandem vocem sæpius reddat; id enim accidit, quia in illo corpore reflectente diuersæ sunt cavitates, ex quibus successiue sunt diuersæ reflexiones, eo quod vna cavitatis reflectat versus aliam, sicut contingit in speculis inuicem oppositis. Celeberrima fuit olim Cereis Chelonæ porticus, quæ ter eandem reddebat vocem, teste Pausania. Notissima est porticus illa Olympiæ, dicta *τρεῖς ἀκοῖαι*, quod eandem vocem iteraret septies. Memorat Dio septem fuisse turres apud Bizantium; ad quarum primam si vocem misisses aut lapidem, clamorem illa reddidisset, tum sequens, deinceps alia. In Mediolanensi agro villa est, quam Gonzagam antea, nunc vocant Simonetam; in ea palatium est magnificum, vbi vices sonus reflectitur.

Verum hæc miracula sanè sunt; sermonem videlicet nascendo morituro parturit anima, obsterice lingua, eunabulis faucibus, patente simul & turbulo aere: sed eum emortui concavum spectrum sinus morientem ad vitam euocant, dimidiato interdum funere, dum vocum extrema reddunt, replicato aliàs vitæ scenore, dum eandem voces numerosiore multiplicant reperculsi, superare ausi vocem dum imitantur. Eat nunc, & loquaces quercus fatidicum Dodonæ nemus miretur, echonem aspera quæque ac confragosa montium culmina loqui docent, & parabili miraculo voces reddere sæpius mortuas, semel viuas, sibi superstites & hæredes sui, quæ inflexis sero-ribus saporum, veluti pluribus tumulis claudantur, vt iterum nasci possint infortunio ortu quàm funere. Non vox ipsius vocis & resonantia, sed eadem alia & multiplex vna; seipsa iunior, sed imbecillior, ad aures iterum venit, sed semimortua, tanquam extra illas pudeat sepeliri. Re-

R.P. de Rhodæ curs. Philosph.

A percussus sæpe ipsemet sonus, sed interdum in sola imagine sua rediens, reciprocatur intra seipsum, aeris spatia sibi iam nota relegens; sermo verus, & tamen pictus, non alio artifice quàm seipso, vocis ipsius vocale simulacrum, vocantem vocans, & ignotam origini suæ ingeminans vocem sine noua origine: denique nouam & veterem, simulatam & veram, fallacem & sinceram echo si dixerò, de vera te falsum eloqui vereor, & de fallace verum.

SECTIO IV.

De organo potentia auditivæ.

B Dixi hætenus obiectum huius potentie; superest organum, de quo duo dici possunt. Primò quanam sit auris totius fabrica: secundò in quanam eius parte fiat actus audiendi.

Certum igitur primò est, posse in aure distinguere partes externas, quæ auriculæ dicuntur; & internas, in quibus sine dubio fit auditio. In sublimi ambæ collocatæ sunt, quia sonus semper cum aere ascendit; semper sunt paratæ, vt dormientibus sint præsidio; geminæ sunt ob necessitatem auditus. Substantia illarum mediam inter carnem & ossa naturam obtinuit; cartilaginea enim est, & modico irrigata sanguine; si enim ossæ fuissent, leni de causa fuissent fractæ, & animali dormienti essent impedimento; si molles & carneæ, non seruarent figuram fornici & conchæ, aerisque ingressum prohiberent.

C Habent auriculæ figuram ferè semicircularem, & interna regione in modum antri excavatam. Eatum vsus est non solum ornatus, sed vt irruentis aeris sonum excipiant, & colligant ne spargatur. Illi enim quibus auriculæ præcisæ sunt, sonos & voces audiunt in modum fluitantis aquæ, aut cicadæ resonantis.

Partes auriculæ sunt, superior, quæ ala dicitur; extremus eius ambitus ab anteriori in anteriorem retrusus, qui gibbosus dicitur & cubiformis; dimidius orbis, vel semicirculus: sub hoc ambitu rotundus & in mucronem exurgens, *ὤνυξ* vocatur, concavum interius, concha dicitur. Cavitatis iuxta meatum auditorium, in quo resident sordes ad animalcula impedienda, dicitur aluearium. Pars inferior, pinguior & carnosa, quæ rubet in verecundia, lobus appellatur.

E Interna auris quatuor sunt meatus. Primus statim foris obuius, semperque apertus, vocatur meatus auditorius; tortuosus est, obliquus, rotundus, angustus. Tortuosus, ne aer externus confestim irruens lædat membranam: obliquus, vt sonus vehemens obliquo eo ductu frangatur, & vt colligatur aer percussus: rotundus, vt plus aeris contineat: angustus, vt bestiolarum ingressum prohibeat: obliquè sursum fertur, vt si quid ingressum fuerit, facilius decidat. In huius cavitatis extremo adest membrana quæ diuiditur primus meatus à secundo; vocatur vulgò tympanum, quod tympani modo tendatur: tenuis est, densa, pellucida, sicca, vt melius perfonet. Situm obliquum habet; ne aer aut externa corpuscula eam impetant recto motu.

Secundus meatus statim post illam membranam occurrit, quem Aristoteles cocteam appellat, alij peluim. In illo continetur innatus aer, semper immobilis, quia nullus ei patet egressus; ex vna enim parte tympano clauditur, ex altera est os habes paruum foramen, per quod nequit egredi aer, ne detur vacuum.

Sens aurium & substantia.

Figura.

Partes.

Auris interna meatus prior.

Secundus meatus.

Si vacuum.

vacuum. Præter hunc aërem in eadem etiā cavitatis tria sunt ossicula solidissima, chorda vna & musculi, quasi pulsationi deferuentia. Primum dicitur malleolus, alterum incus, tertium stapes triangularis figuræ; & quod mirum, eorum in puero eadem magnitudo est, quæ in senē. Intra membranam sunt constituta, & ita articulantur, vt malleolus membrana appendeat, tubere autem suo incudis cavitati inarticuletur. Incus molarem dentem representans, duobus cruribus innititur, quorum brevior tympanum tangit, longiore stapedi obligatur. Stapes basi suā latiusculā fenestræ ovali immersus, summo & acuto apice incudis minimum tuberculum excipit.

Tria hæc ossicula per exilem admodum chordam alligantur tympano, quæ chorda toti membranae perinde vt nervus militari tympano obtenditur.

Per hæc ossicula non ita pulsatur tympanum, vt sonum edat, sed purgantur aures, feriunturque ad nervum auditorium species auditionis. Movenitur tamen illa per musculos sibi proprios. Fenestellæ autem duæ sunt inter duo foramina, per quas expurgantur aures in canaliculum, qui ad palatum peruenit.

Tertius
meatus.

Tertius meatus dicitur labyrinthus, quod multis quasi cuniculis & conclavibus furrim agatur, ne dissipentur soni species, & ille acutior fiat.

Quartus
meatus.

Quartus vocatur foramen cæcum, in cuius extremo nervus est auditorius, deferens à cerebro spiritus animales ad auditum, sicut per nervos opticos deferuntur spiritus ad cerebrum.

Vbi fiat
audicio.

Certum videtur secundò proprium organum, in quo exercetur actus auditionis, non esse aërem congenitum, sed vel tympanum, vel foramen cæcum. Ratio est, quia ille aër non est magis vivens quàm spiritus vitales & sanguis, cum non sit magis continuus partibus solidis. Deinde videtur aptissimum esse tympanum ad recipiendas species soni, sicut in militaribus tympanis experimur maiorem edi sonum. In eo igitur probabiliter puto fieri auditionem, vel certè, quod est probabilius, in foramine illo cæco, cui nervus auditorius est immediatus; sic enim aër ille interius aptissimum est medium auditionis.

QVÆSTIO V.

De olfactu, gustu, & tactu.

Super sunt tres illi externi sensus, duobus aliis longè ignobiliores, quorum consideratio, vt minoris est operæ, sic brevioris erit laboris. Singulorum igitur obiecta, & subiecta breviter explico, disputaturus ad extremum de omnibus, vtrum immutentur sufficienter per obiecta sine illis speciebus intentionalibus.

SECTIO I.

De olfactu.

Obiectum huius potentia odor est; sensorium est nasus: illius explicanda est mihi breviter natura; istius fabrica.

Quænam sit vera odoris natura & causa.

Definitur odor ab Aristotele lib. 2. cap. 9. *Qualitas secunda ex ea primarum commixtione resultans, in qua siccitas comprehenditur, & superat humidum.* De qua tamen definitione,

Ratio dubitandi esse primò potest, quia in eodem cibo reperiuntur simul odor & sapor: ergo si odor ex eo fiat temperamento, in quo siccitas prævalet humido, sapor autem ex eo fiat temperamento, in quo humidum sicco prævalet, erunt in eodem subiecto temperamenta contraria. Similiter etiam aqua rosacea, & aliæ huiusmodi aquæ odoriferæ plus sine dubio habent humiditatis, quàm siccitatis: ergo falsò dicitur, odorem plus exigere siccitatis quàm humiditatis.

Secundò panis bis coctus, & adustus, solum tamen saporem habet, non autem odorem; & tamen siccitas in eo superat humiditatem: aromata etiam siccissima sunt, solum tamen habent saporem: ergo non rectè dicitur odorem oriri ex temperamento vbi siccitas superat humiditatem.

Tertiò falsò dici videtur, quod odor qualitas sit; est enim potius fumida exhalatio, seu substantia instar fumi evaporata; nam odore dicuntur nutriri ac sustentari homines quidam Aethiopes circa fontes Gangis, vt narrat Plinius & Strabo. Odoribus præterea certum est impedi cor dis deliquium, & iuvare cerebrum. Nocent etiam sapientius odores; tradit enim Strabo Sabæos odoribus sæpe stupefieri. Plutarch. lib. de præceptis convivibus, ait feles olfactu vnguentorum sæpe furere.

Dico primò, rectè ab Aristotele definitum esse odorem, qualitem secundam, ortam ex ea temperie primarum, in qua siccitas comprehenditur, & superat humiditatem.

Primò enim odor qualitas sine dubio quædam est, quod malè negarunt Heraclitus, Plato, Theophrastus, Galenus; quia nullum obiectum proprium vllius sensus substantia est. Odor autem est aliquid sensu perceptibile. Igitur odor non est substantia, sed vera qualitas semper insidens substantiis, cum quibus etiam deferatur & evaporatur.

Secundò odor est qualitas secunda, quæ oritur ex temperie primarum qualitatum, sicuti color; in elementis enim, quando pura sunt, nullus est odor; quando verò peregrinis sunt infecta qualitatibus, inest illis odor, vt constat ex mari, & ex terra; quæ quando imbre tenui madefit, redditur odorata. Cibi etiam dum coquantur, odorem mutant, & odorifera etiam corpora qualibet diuerso modo calefacta vel frige facta varium odorem habent.

Tertiò fit odor ex ea temperie primarum qualitatum, in qua humidum comprehenditur & superatur à siccitate; alia est enim mixtio qualitatum, in qua consistit odor, alia in qua sapor; nam uterque consistit in humido & sicco: sed in sapore humidum superat siccitatem; in odore siccitas vincit humiditatem: quod inde constat, quia ea quæ maximè sunt odorifera, valde amara sunt, eo quod sint nimis cocta; dulcia verò rarè sunt odorata. Ex eadem etiam causa terræ arida ac præferuidæ fragrantiores sunt, vt Arabia & Syria. Res quoque odoriferæ, si nimium humectentur, redduntur inodoratæ; ideo flores in Ægypto sine odore sunt, quia incubat illis roscidus aër à Nilo flumine. Organum ipsum olfactus cum catarrhi alicuius humore scatur, minus odorem